

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 1 3720 BA Bilthoven

Aan de plaatsvervangend Directeur-Generaal van de Volksgezondheid
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
drs. A. Van Rijn
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

T 030 274 70 00
lci@rivm.nl

Ons kenmerk
0022/2022 LCI/JvD/cs/rj

Behandeld door
LCI
T (030) 274 7000
F (030) 274 4455
lci@rivm.nl

Datum 13 april 2022
Onderwerp Advies over quarantaine-, isolatie- en mondneusmaskerbeleid

Geachte mevrouw Van Rijn,

Op 12 april 2022 kwam het Responsteam bijeen om de situatie en respons ten aanzien van de COVID-19-pandemie te beoordelen.

Op 9 april 2022 heb ik de adviesaanvraag ontvangen waarin u het RIVM namens het kabinet vraagt te adviseren over een aantal vraagstukken. Bij deze ontvangt u een advies betreffende het quarantaine-, isolatie- en mondneusmaskerbeleid. De vragen over mondkapjesplicht in vliegtuigen en het testadvies voor terugkerende reizigers worden nader uitgewerkt. Hierover ontvangt u binnenkort een advies vanuit het RIVM.

Hieronder volgen de adviezen van het RIVM, gebaseerd op de bespreking in het Responsteam.

Adviezen

Quarantaine- en isolatieadvies

Adviesaanvraag VWS:

De sociaal-maatschappelijke en economische effecten als gevolg van het quarantaineadvies en het isolatieadvies zijn groot.

Kunt u reflecteren op het laten vervallen van het quarantaineadvies?

Kunt u opnieuw de epidemiologische noodzaak duiden voor het behoud van het isolatieadvies? Indien u adviseert het isolatieadvies te behouden, ziet u een mogelijkheid tot inkorten van de periode van isolatie?

De adviezen voor quarantaine en isolatie dienen proportioneel te zijn: de opbrengst van de maatregelen moet in verhouding staan tot de negatieve effecten ervan op het individu en de maatschappij. Ook moeten adviezen laagdrempelig opgevolgd kunnen worden. Op grond hiervan adviseert het RIVM het quarantaineadvies te laten vervallen, maar wel duidelijke gedragsadviezen te geven voor blootgestelde contacten. Na contact met een positief getest persoon is

het van belang om: extra alert te zijn op klachten, laagdrempelig te testen bij klachten en contact met kwetsbaren gedurende 10 dagen na het contact met de positieve persoon te vermijden. Dit beleid is in lijn met dat in landen om ons heen zoals Denemarken, Zweden, België, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, waar het quarantaineadvies niet meer geldt.

Argumentatie

Het quarantaineadvies heeft als doel om verdere verspreiding van het virus door mensen die mogelijk besmet zijn geraakt en daarmee ook anderen zouden kunnen besmetten, te voorkomen. Het is een maatregel die echter ook grote sociaal-maatschappelijke en economische effecten heeft.

Niet alle personen die contact hebben gehad, raken besmet en worden besmettelijk: het percentage besmette contacten varieert en is onder andere afhankelijk van de aard en duur van het contact, de virusvariant en de immuniteit. Gezien de huidige epidemiologische situatie en het loslaten van vrijwel alle maatregelen heeft het quarantaineadvies een beperkt effect op het verminderen van transmissie. Er zijn mensen die besmettelijk zijn zonder dat zij dit weten (presymptomatisch of een geheel asymptomatisch beloop, en met een negatieve zelftest), waardoor het behouden van het quarantaineadvies de transmissie maar gedeeltelijk kan beperken. De immunescape van de twee circulerende omikronvarianten speelt hierin een belangrijke rol. Ook de uitzondering op quarantaine voor bepaalde groepen betekent geenszins dat zij niet kunnen bijdragen aan transmissie.

Ondanks de hoge incidentie van de afgelopen maanden als gevolg van de omikronvariant en het afbouwen van maatregelen, is de [IC-bezetting](#) gestagneerd en is er sinds halverwege maart een dalende trend zichtbaar in het aantal positieve gevallen en ziekenhuisopnames (hierbij is mogelijk ook een seizoensinvloed).

Op dit moment geldt het quarantaineadvies na contact met een besmettelijke persoon nog voor ruim 3 miljoen personen die niet vallen onder de uitzonderingen voor quarantaine, te weten: een doorgemaakte infectie vanaf 1 januari 2022, een boostervaccinatie ontvangen en/of jonger dan 18 jaar.

Het bron- en contactonderzoek is meer maatwerk geworden en indexen worden niet meer standaard door de GGD gebeld maar ontvangen digitaal instructies over isolatie en het informeren van contacten. Voor personen met alleen een positieve zelftest is deze informatie online te vinden. Hiermee is de verantwoordelijkheid voor het informeren van contacten op basis van een positieve zelftest bij de burger komen te liggen.

Gezien de nog hoge infectiedruk onder de algehele bevolking is de toegevoegde waarde in de bestrijding van transmissie van het quarantaineadvies niet groot, maar de impact ervan op de maatschappij wel.

Al met al is het quarantaineadvies niet meer proportioneel gezien de epidemiologische situatie, de beperkte rol die het quarantaineadvies nog speelt in de beperking van transmissie, door (pre- en asymptomatische) transmissie, het

opheffen van de meeste maatregelen en transmissie door mensen voor wie geen quarantaineadvies geldt.

Het RIVM adviseert daarom af te stappen van het quarantaineadvies na contact met een positief persoon en aandacht te besteden aan de gedragsadviezen, specifiek in het contact met kwetsbare personen. Dit is in overeenstemming met het advies van OMT 144, te weten: in de transitiefase is er geen quarantaineadvies meer geïndiceerd voor gezins- en overige nauwe contacten, ook niet voor hen die als onbeschermd worden beschouwd. Wel blijft het advies om bij klachten passend bij COVID-19 direct te testen en bij een positieve test thuis te blijven.

Quarantaineadvies in buurlanden

Enkele buurlanden zijn reeds afgestapt van het quarantaineadvies. Vanaf begin februari zijn in chronologische volgorde eerst Denemarken en vervolgens ook het Verenigd Koninkrijk, België en Frankrijk afgestapt van het quarantaineadvies. In Zweden gold al langer geen quarantaineadvies meer. Alleen Duitsland houdt van de omringende buurlanden momenteel nog een quarantaineadvies.

Isolatieadvies

Het afschaffen van het isolatieadvies voor personen die positief zijn getest en daarmee evident besmettelijk zijn, is op dit moment te vroeg, gezien de dalende, maar toch nog hoge aantallen besmettingen. Zoals geadviseerd in het 144e OMT-advies zal het geheel laten vallen van het isolatieadvies pas tegen het einde van de transitiefase en naderen van de endemische fase een verantwoord moment zijn. Daar zijn we op dit moment (epidemiologisch) nog niet.

De vraag rondom een verkorting van de isolatieduur behoeft verdere uitwerking waar in een volgend advies op teruggekomen zal worden.

Mondkapjesadvies

Adviesaanvraag VWS:

Kunt u reflecteren op het laten vervallen van het advies om een mondkapje te dragen bij drukte onder de huidige epidemiologische omstandigheden?

Het huidige advies is om op drukke plekken een mondneusmasker te dragen. Op de meeste drukke openbare locaties vinden echter veelal vluchtige contacten (bijv. markt of winkelstraat) plaats. De infectiedruk is inmiddels afgenomen en toont een verder dalende lijn. De toegevoegde waarde aan het verminderen van de transmissie door het dragen van een mondneusmasker op drukke plekken neemt daarmee af. Daarnaast is de naleving van het dragen van mondneusmaskers op drukke plekken slecht, zoals te lezen in de laatste onderzoekronde van de RIVM Corona Gedragsunit.

Nu de nadruk steeds meer ligt op eigen verantwoordelijkheid, is dit ook de boodschap die gegeven kan worden wat betreft het dragen van een mondneusmasker, waarbij de focus van gebruik bij drukke plaatsen verlegd wordt naar juist het contact met kwetsbare personen. Daarmee is het advies om als kwetsbaar persoon zelf een mondneusmasker te dragen in het contact met

anderen, zodat kwetsbaren zichzelf beschermen. En daarnaast dient er aandacht te zijn voor het dragen van een mondneusmasker in zorgcontacten met kwetsbare personen, waarbij het advies is om bij het geven van zorg een mondneusmasker te dragen door zowel de zorgverlener als de kwetsbare persoon zelf. Hiermee zou het advies voor het algemene publiek om het mondneusmasker te dragen op drukke plekken kunnen komen te vervallen.

Tot een nadere mondelinge toelichting ben ik gaarne bereid.

Hoogachtend,

Prof. dr. J.T. van Dissel
Directeur CIB